

**МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН
НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ**
(Кордони між Україною, Молдовою та Європейським Союзом)
Грудень 2024

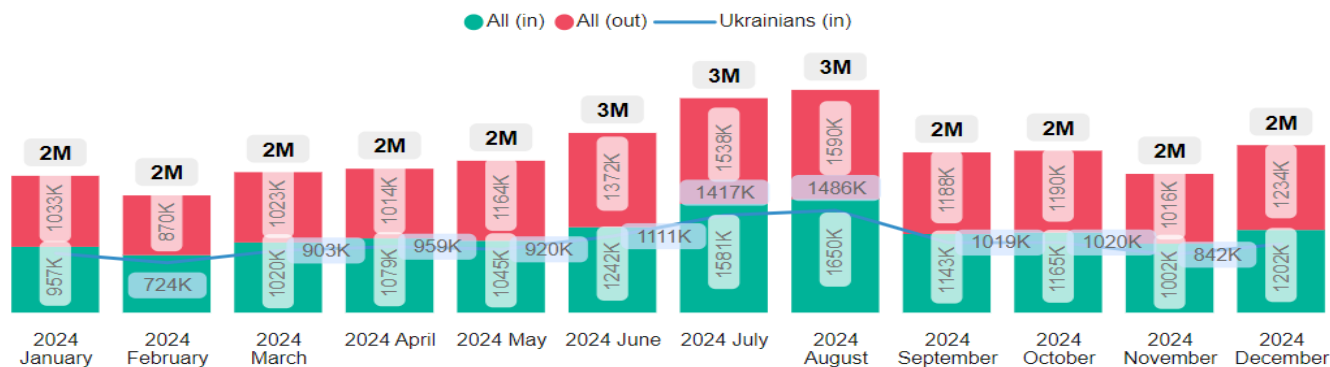
Зона очікування автобусів на ПП «Шегині», грудень 2024. © «Право на захист».

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЄЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. ОГЛЯД: Транскордонні переміщення (в'їзд і виїзд)

Поступове зниження транскордонного руху, яке розпочалося у вересні 2024 року, очікувано змінилося на протилежне в грудні 2024 року через сезон відпусток, досягнувши в цілому 2 436 100 перетинів кордону, що на понад 400 000 перетинів більше порівняно з листопадом 2024 року. Таке збільшення кількості перетинів кордону, пов'язане із святковим сезоном, відображає тенденції перетину кордону у 2023 році.

Ukraine western border movement (in and out)

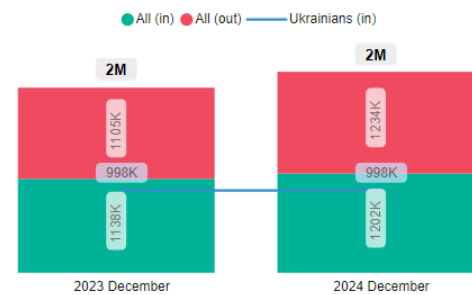
Малюнок 1: Кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

Порівнюючи транскордонні переміщення в грудні 2024 року з тими, що здійснювались у грудні 2023 року, незважаючи на подібний масштаб, у грудні 2024 року спостерігалось дещо збільшення загальної транскордонної мобільності приблизно на 190 тисяч перетинів. Порівняно з груднем 2023 року кількість виїздів та в'їздів зросла.

Якщо в грудні 2023 року переважала кількість перетинів кордону на в'їзд, тоді в країну в'їхало на 33 000 осіб більше, ніж виїхало, то в грудні 2024 року Державна прикордонна служба України (ДПСУ) повідомила про більшу кількість виїздів, де остаточна кількість людей, які виїхали з України (чистий відтік) склала 32 000 осіб.

Малюнок 2: Кількість людей, які перетнули міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією в порівнянні з груднем 2023 та 2024 років. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: ДПСУ

Ukraine western border movement (in and out)

2. Основні результати моніторингу

- Кількість людей, які покидають країну в пошуках безпеки за кордоном, знизилася з 24% у жовтні та 23% у листопаді до 16% у грудні 2024 року, продовжуючи поступове, але послідовне зниження в четвертому кварталі. Частково це пов'язано з маятниковими транскордонними рухами. При цьому частка тих, хто **вперше виїхав**, серед опитаних зросла до 24% у грудні з 18% у листопаді.
- Причини виїздів.** Майже 99% назвали погіршення ситуації з безпекою основною причиною виїзду з України в грудні, за нею йдуть відсутність доступу до електроенергії, опалення та води (32%) і проблеми, пов'язані з житлом (9%). Хоча в грудні спостерігалось відносно зменшення занепокоєння щодо цих послуг, пов'язаних з енергопостачанням, це, ймовірно, пов'язано зі збільшенням кількості виїздів з цієї причини в листопаді та меншою кількістю відключень електроенергії, що спостерігалися в грудні.
- Тривалість перебування за кордоном.** Невизначеність щодо тривалості перебування за кордоном та щодо повернення в Україну у разі покращення безпекової ситуації зберігалася і в грудні 2024 року. 64% опитаних тих, хто виїжджає з країни, не знають, як довго вони залишатимуться за кордоном. Загалом у 2024 році така невизначеність зросла. Якщо в першому півріччі в середньому 45,5% висловили невизначеність щодо тривалості перебування за кордоном, то в другому півріччі цей показник зріс до 62,5% опитаних, які висловили таку невизначеність.
- Наміри повернутися.** У грудні 2024 року наміри повернутися в разі стабілізації безпекової ситуації досягли річного мінімуму серед опитаних у 49%. Загалом, у четвертому кварталі 2024 року респонденти висловили зростаючу невпевненість щодо повернення, причому 44% з них зробили це у грудні 2024 року.
- Тривалість перебування в Україні.** Серед опитаних під час в'їзду в Україну короткострокові перебування тривалістю менше одного місяця залишаються найбільш поширеними в грудні – 94%, як і протягом року (середньорічне значення: 86%).

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- За звітний період, порівняно з листопадом 2024 року, на сайті Державної прикордонної служби України (ДПСУ) повідомлено про значно менше затримань і арештів, пов'язаних з незаконним переправленням через кордон. Це стосувалося осіб, які організували нерегулярний перетин кордону для чоловіків призовного віку: три випадки, порівняно з 15 у листопаді.
- Незважаючи на зменшення кількості арештів і затримань осіб, що організували нелегальний перетин кордону чоловіками призовного віку, про які повідомлялося публічно, кількість спроб груп нелегально перетнути кордон продовжувала зростати. Маршрути пролягають через природні бар'єри, такі як річки, гори та інші природні перешкоди. В одному з випадків, про який повідомлялося, такі спроби призвели до щонайменше двох **смертельних випадків** у річці Тиса.

- Продовжують регулярно надходити повідомлення про відмови у перетині кордону парам (чоловікам призовного віку, які подорожують з жінками з інвалідністю), на сайті ДПСУ повідомляється про понад десять таких випадків.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТИВ ВІД ПАРТНЕРІВ

- У другій половині грудня спостерігачі зафіксували збільшення транскордонного руху через усі пункти перетину кордону, що було зумовлено як виїздом, так і прибуттям людей, пов'язаним із зимовими святами.
- Спостерігачі зафіксували збільшення присутності правоохоронних органів в Одеській та Закарпатській областях, включаючи територіальні військові комісаріати, які перевіряють документи, особливо у чоловіків призовного віку.
- Монітори у Львівській області повідомили, що багато відмов у виїзді з України фіксують відносно чоловіків призовного віку, а у в'їзді до Польщі – через брак коштів, перевищенням терміну перебування в Польщі, тонування автомобіля чи шиповану гуму.
- 21 грудня було відкрито новий пункт перетину кордону (ПП) у Ніжинковичах (кордон з Польщею), який вже встиг стати досить популярним серед мандрівників. У майбутньому планується встановлення пішохідного переходу.

4. Підтримка, надана на пунктах пропуску в грудні 2024 року

У грудні 2024 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», НЕЕКА та «Десяте квітня», здійснили **218 моніторингових візитів до ПП** Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **1 399 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала низку послуг, у тому числі 1 316 випадків консультування щодо захисту та 122 випадків надання правової допомоги, 20 осіб отримали соціальний супровід та 41 особи отримали транспортні послуги.

Загалом із січня по грудень 2024 року партнери УВКБ ООН надали підтримку більш ніж **17 000 особам**, які перетнули кордон.

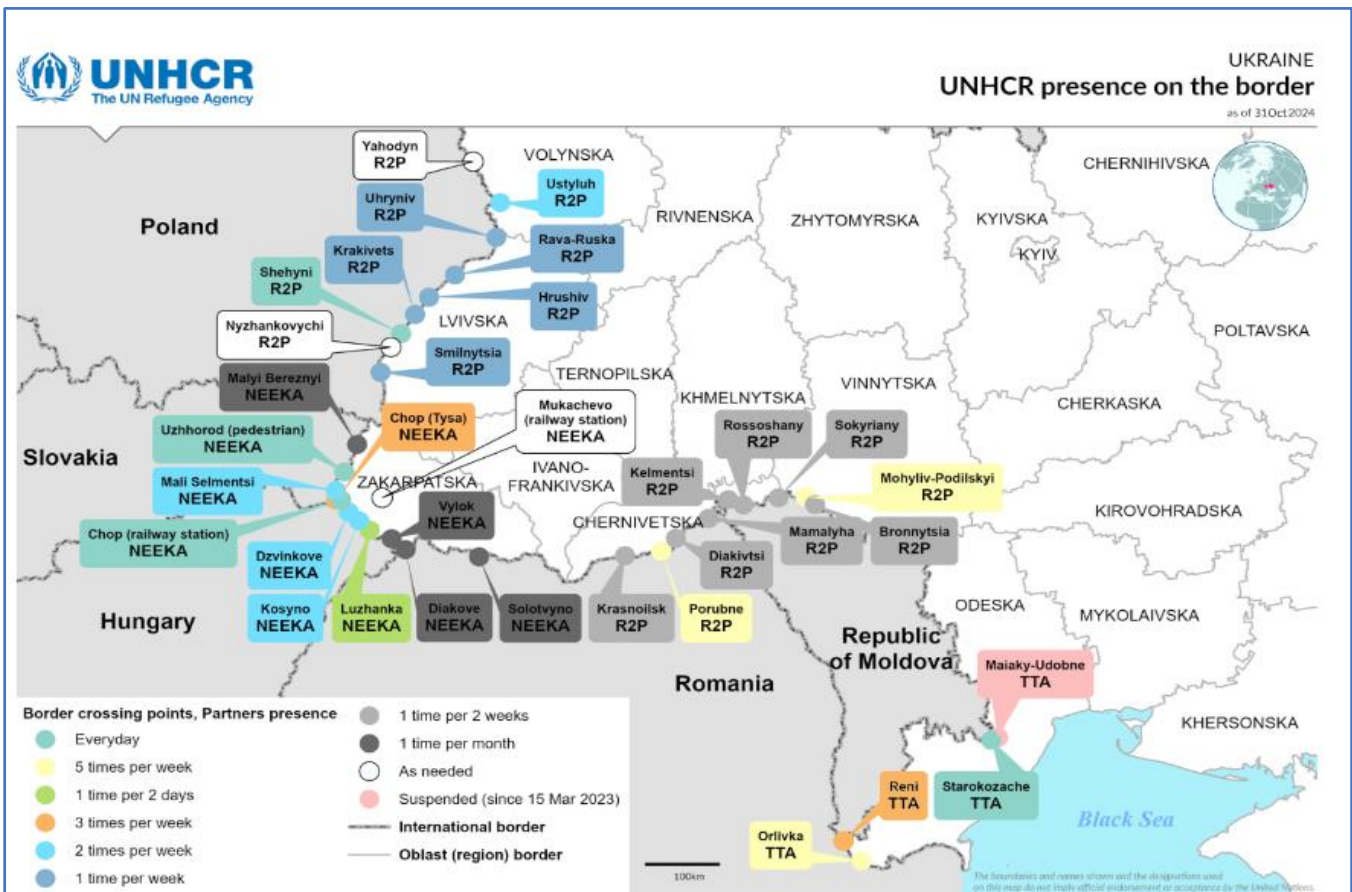
Примітка до методології

З січня по грудень 2024 року партнери УВКБ ООН опитали на кордоні загалом 32 103 осіб. У грудні 2024 року партнери УВКБ ООН опитали 1558 осіб (з них 68% жінок 18-59 років, 18% чоловіків 18-59 років, 6% жінок 60+ років, 8% чоловіків 60+ років і 1,5% осіб з інвалідністю).

З середини березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдова. Ці команди надають інформацію, правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається до країни.

Групи прикордонного моніторингу проводять індивідуальні бесіди з особами, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про індивідуальні обставини, причини переїзду та їхні потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за вересень 2024 року» [Тут](#), жовтень 2024 [Тут](#), листопад 2024 [Тут](#).
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [Тут](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [Тут](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта:
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine